

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 101 (112)

Olsztyn, Sroda 1 Maja 1946 r.

Rok II

1 MAJA — Święto Mas Pracujących

Do raz drugi w wyzwolonej już Polsce, po raz pierwszy od chwili zwycięskiego zakończenia wojny masy pracujące Polski obchodzą dziś swoje święto.

Podobnie na całej kuli ziemskiej, wszędzie, gdzie przemoc faszystowska została ostatecznie już złamana, płyną ulicami tradycyjne pochody ludzi pracy, rozwiewają się czerwone sztandary — symbole walki o wolność i sprawiedliwość społeczną, odbywa się przegląd sił, sumowanie osiągniętych zwycięstw, wytyczanie nowych celów, które należy osiągnąć.

Święto 1 Maja posiada już głęboką i powszechną tradycję. Ale jakżeż mimo to inna jest atmosfera, która towarzyszy dzisiejszym obchodom, niż to bywało poprzez wszystkie lata poprzednie.

Tradycja pierwszomajowa wyrosła ongiś z twardej, nieustępliwej walki, gęsto znaczonej krwią serdeczną ludu pracującego, walki z niewolą, z wyzyskiem, z ciemnotą, walki o lepsze, jaśniejsze jutro ludzkości.

Walka to była nierówna. Znaczyły ją też nie tylko zwycięstwa, ale i klęski, a przede wszystkim długi łańcuch ofiar. W Polsce walka ta była tym cięższa i bardziej krwawa, że dwukrotnie już w dziejach ruchu robotniczego najściślej wiązała się z walką o wolność i niepodległość, z walką przeciwko obcej, nienawistnej przemoc.

I oto dziś święto majowe polskich mas pracujących po raz pierwszy odbywa się w atmosferze podwójnego triumfu: triumfu zwycięstwa nad hitleryzmem i wyzwolenia Ojczyzny, oraz triumfu osiągniętych w Polsce przemian społeczno-politycznych.

Jednakże dzisiejsza radosna atmosfera triumfu nie może przysłaniać ludziom pracy dalszych celów, które muszą być osiągnięte. A do celów tych należy przedewszystkim obrona i utrwalenie demokratycznego i ludowego charakteru Polski, osiągniętego za cenę bezmiernych ofiar i wysiłków całego pokolenia, a przedewszystkim naszego pokolenia.

Siły wsteczne, określane ogólnym mianem reakcji, nie zniknęły z widowni świata.

Nadal więc Święto 1 Maja musi zachować jeszcze swój pierwotny, bojowy charakter — mimo już osiągniętych zwycięstw. Nie czas spoczywać na laurach. Walka trwa.

Wł. M.

Dzień wczorajszy upłynął pod znakiem przygotowania do dzisiejszych uroczystości pierwszomajowych

Dzień wczorajszy w całej Polsce jak i we wszystkich niemal krajach świata, upłynął pod znakiem przygotowań do dzisiejszych obchodów Święta 1-ego Maja.

Ze wszystkich większych miast Polski napływają wiadomości, świad-

czące o masowym udziale ludzi pracy w swoim tradycyjnym święcie, równie bliskim dla wszystkich, którzy budują Demokratyczną Polskę Ludową w trudzie mięśni czy mózgow.

W wielu miastach już wczoraj, w wigilię Święta Pracy, odbyły się ma-

sowe wiece i akademie. Tak właśnie było w Warszawie, gdzie programowe przemówienia wygłosili wicepremier Gomułka i ob. Cyrankiewicz.

Wszystkie fabryki i zakłady pracy, gmachy urzędów i instytucji, lokale organizacji zawodowych i politycznych dekorowano wczoraj flagami, białymi orłami, portretami i zielenią.

Dzisiejszy piękny, wiosenny poranek zastał całą Polskę przystrojoną w odświętną, radosną i triumfalną szatę.

Premier na Śląsku

Łatowice, 1.5. (PAP) Wczoraj przybył tu ob. Osóbka-Morawski, aby wziąć udział w dzisiejszych obchodach pierwszomajowych.

Pierwszomajowy rozkaz Stalina

Moskwa, 1.5. (PAP) Z okazji święta pierwszomajowego Generalissimus Stalin wydał rozkaz specjalny do radzieckich sił zbrojnych, w którym przypomina zasługi i ofiary Armii Czerwonej, poniesione dla zwycięstwa, oraz ostrzega, że reakcyjne czynniki międzynarodowe nie zrezygnowały z walki i podlegają do nowej wojny.

Obywatelstwo polskie dla ludności Ziem Odzyskanych

Doniosła uchwała Krajowej Rady Narodowej

Warszawa, 1.5. (PAP). W trzecim dniu obrad X sesji KRN poseł Sokorski przedłożył projekt ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej, zamieszkałych na obszarze Ziem Odzyskanych.

Mowca stwierdza, że mimo 700 lat germanizacji oraz fizycznego tępienia ludności przynajmniej się do pochodzenia polskiego — w momencie odzyskania tych ziem przez Polskę, zamieszkiwało tam blisko 1,800.000 ludzi mówiących po polsku.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że nacisk germanizacyjny nie mógł pozostać bez śladu, zachowało się jednak silne poczucie odrębności od narodu niemieckiego, świadomość więzi regionalnej — śląskiej, mazurskiej czy warmiackiej.

Nadszedł czas na to, by aktem o generalnym przyznaniu praw obywatelskich ludności polskiej Ziem Odzyskanych ukoronować fakt włączenia w ramy Rzeczypospolitej nie tylko pradawnych ziem polskich, ale i prastarej polskiej ludności.

Ustawa przewiduje, że prawo obywatelstwa polskiego przysługuje każdej osobie, która przed dniem 1 stycznia 1945 r. miała na obszarze

Bratnie pozdrowienie

Warszawa, 1.5. (PAP). Centralna Komisja Związków Zawodowych otrzymała pierwszomajowe bratnie pozdrowienie od Francuskiej Konfederacji Pracy, która zrzesza 5 i pół mil. robotników i pracowników francuskich.

Ziem Odzyskanych stałe miejsce zamieszkania, udowodniła swą polską narodowość przed komisją weryfikacyjną i uzyskała na tej podstawie stwierdzenie swego polskiej narodowości oraz złożyła deklarację wierności narodowi i Państwu Polskiemu.

Dla osób, które nie zostały zweryfikowane, właściwa do stwierdzenia polskiej narodowości jest władza administracji ogólnej I-iej instancji ostatniego miejsca zamieszkania.

Ustawę powyższą przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Angielsko-amerykańskie projekty rozwiązania sprawy palestyńskiej

Londyn, 1. V. (Obsł. wł.) Komisja badawcza angielsko-amerykańska w składzie 12 osób po zakończeniu badań nad problemem palestyńskim, które trwały kilka miesięcy, złożyła raport rządowi Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Raport wyczerpująco naświetla wszystkie strony kwestii palestyńskiej, oraz stawia szereg postulatów na przyszłość.

Na czołowym miejscu postawione jest zagadnienie emigracji żydowskiej. Komisja stwierdza bowiem, iż problem żydowski, stworzony przez politykę hitlerowską w Europie, nie może być rozwiązany w formie emigracji do Palestyny, albowiem ta ostatnia nie posiada warunków, aby stać się terenem emigracyjnym na większą skalę.

Należy przeto szukać innych miejsc dla masowego osiedlenia się Żydów. Natomiast 100 tysiącom Żydów, którzy już są w drodze do Palestyny bez certyfikatów, a którzy wobec tego zostali zatrzymani, komisja badawcza zaleca udzielić zezwoleń na osiedlenie się w Palestynie.

Komisja zaleca, aby Palestynę traktować nie jako kraj żydowski, czy też arabski, lecz jako teren, na którym równorzędnie mogłyby się rozwijać narody żydowski i arabski. Prawno-polityczne oblicze Palestyny zdecyduje ostatecznie komisja powiernictwa ONZ, do tego zaś czasu winien być ustanowiony zarząd tymczasowy.

Wszelkie akcje terrorystyczne, zarówno żydowskie, jak i arabskie winny być zlikwidowane i na przyszłość uniemożliwione.

NIECH SIĘ ŚWIECI 1 MAJ

1 Maj - Święto mas ludowych

Święto Odrodzonej Demokratycznej Polski

Starym zwyczajem od lat kilkudziesięciu obchodzi klasa pracująca swe największe święto, Święto Pracy, Święto Pierwszomajowe.

Poraz pierwszy jednak w Polsce świat pracy obchodzi ten dzień nieskrępowanie, może wyjść tłumnie na ulicę z pieśnią na ustach bez obawy, że granatowa policja rzuci się na bractwo robotniczą z pałkami, ażeby raz jeszcze rozbić ten zorganizowany ruch robotniczy, który z roku na rok przybierał na sile, aż wreszcie zwyciężył strupieszalę, zgniły świat endecko-sanacyjny.

Nie poszła na marne krew serdeczna najlepszych synów klasy robotniczej! Złączona nierozdzielnie sojuszem z chłopstwem i z inteligencją pracującą, może dumnie patrzeć w przeszłość na dotychczasowy bilans swoich osiągnięć.

To klasa robotnicza była rzeczniczką sprawy chłopów i pomogła im objąć w wieczyste posiadanie tę upragnioną ziemię, która im się z prawa należy w myśl podstawowej zasady sprawiedliwości społecznej. To klasa robotnicza wspólnie z inteligencją pracującą wycięła chirurgicznie system kapitalistyczny w organizmie gospodarczym, który w postaci trustów i karteli pasożytniczo żył na

cielu narodu. Robotnik, chłop i inteligent pracujący stali się dzięki temu nie, jak to było do roku 1939, piłką, rzuconą na falę koniunktur ekonomicznych, ale istotnymi współtwórcami rzeczywistości państwowej, stali się gospodarzami fabryk i pól. Do nich należy stanowienie o sobie w zakresie tak spraw wewnętrznych, jak i międzynarodowych.

Z miejsca świat pracy zerwał ze zgubną polityką zagraniczną, która doprowadziła do upadku państwa nasze, a naród polski oddał na pastwę rozpasanych żywiołów germanickich. Zawarto najściślejszy so-

jusz z ZSRR i dzięki temu wywalczono i zabezpieczono nasze granice na Odrze i Nisie.

Władza demokratyczna udostępniła szerokim rzeszom robotników i chłopów możliwość kształcenia w szkołach średnich i wyższych, wychodząc z założenia, że oświata jest dobrem całego narodu, a nie tylko warstw uprzywilejowanych.

Władza demokratyczna, poprzez zawarcie trwałego sojuszu i przyjaźni ze Związkiem Radzieckim, poprzez szczerą współpracę z Jugosławią i państwami słowiańskimi zabezpieczyła nasze granice zachodnie,

Władza demokratyczna, która działa po linii interesów całego narodu, uchwyciła ster rządów w chwili największego chaosu gospodarczego i zniszczenia powojennego. Mimo to uchroniła naród od głodowej, inflacji i ruiny gospodarki państwowej.

Przez wyłączenie gorącym żelazem szkodników społecznych, szabrowników i złodziei grosza publicznego usuniemy ze społeczeństwa te indywidua, które żerują na trudnościach ekonomicznych odradzającej się Ojczyzny. Przez umieszczenie w obrotach pracy przymusowej pasożytów społecznych doprowadzimy do słusniejszego rozdziału artykułów żywnościowych.

Władza demokratyczna dała kobiecie pełnię praw. Kobiety-demokratki ujawniają coraz większą aktywność i dają wielki wkład przy pokonywaniu trudności odbudowy.

Świat pracy z dumą patrzeć może na swoje dotychczasowe osiągnięcia. To daje mu pewność zrealizowania planowanych osiągnięć. Ze spokojem też patrzy w Jutro Polski. I nic tu nie pomogą zakusy reakcji. Na gwałt, zadany demokratycznym działaczom przez bandytów NSZ-owskich, odpowiadamy najostrożniejszymi środkami, jakimi rozporządza państwo.

Na mącenia reakcji międzynarodowej odpowiadamy jednolitą postawą narodu. Na rozbijackie hasła PSL-u odpowiadamy uświadomieniem robotników, chłopów i inteligencji pracującej. (!)

Tydzien Ziem Odzyskanych

Apel Komitetu Wykonawczego

W czasie od 2 do 9 maja br. odbędą się na terenie Polski uroczystości „Tygodnia Ziem Odzyskanych“.

Województwo olsztyńskie, jako część obszaru Ziem Odzyskanych, musi szczególnie dobitnie zamianować swój udział w tych uroczystościach.

Rezygnując z urzędzenia publicznej akademii w Olsztynie Komitet Wykonawczy Tygodnia Ziem Odzyskanych postanowił zwrócić się do

wszystkich instytucji z prośbą o zorganizowanie we własnym zakresie w dniu 2 maja 15-minutowych pogadanek na temat Ziem Odzyskanych.

Równocześnie Komitet prosi o wykorzystanie pogadanki dla akcji werbunkowej Polskiego Związku Zach. W wypadku pozyskania 20 kandydatów i zebrania ich podpisów na przygotowanej uprzednio liście, instytucje mogą utworzyć na swym terenie koła PZZ.

O fakcie utworzenia koła należy powiadomić Zarząd Okręgowy PZZ w Olsztynie, ul. Stalina 32, który prześle statut, deklaracje członkowskie i dalsze instrukcje.

Zwrot dokumentów polskich

z terenów położonych za Bugiem

Ze względu na częste zapytania w sprawie uzyskania dokumentów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie oraz Politechniki Lwowskiej - Departament Nauki Szkół Wyższych wyjaśnia, że dokumenty polskie, pozostawione w urzędach i instytucjach na terenach ZSRR, mogą być sprowadzone do kraju za pośrednictwem Pełnomocników Rządu R. P. do spraw ewakuacji w republikach Litewskiej,

Białoruskiej i Ukrainkiej.

Pożądane jest nadsyłanie podań zbiorowych za pośrednictwem władz szkolnych lub Min. Oświaty, przy czym sprawy wycofania dokumentów z terenów Litwy, Białorusi i Ukrainy winny być przedstawione w oddzielnych podaniach.

Podanie z dwoma podpisami należy kierować do Urzędu Głównego Pełnomocnika do spraw ewakuacji w Warszawie, ul. Rakowiecka 4.

XX Rocznica Polskiego Radia

W Warszawie odbyła się publiczna audycja - akademia w wielkim studio z okazji XX rocznicy uruchomienia

SLUCHAMY RADIA

WARSZAWA I na fali 395,8 mtr.

Sroda, 1 bm. Godz. 14.00 polskie pieśni ludowe, 14.20 tańce polskie, 14.40 Teatr Wyobraźni „Lud walczy“, 15.30 Chór PPS „Polonia“, 16.00 audycja dla dzieci pt. „Budujemy wielki dom“, 16.20 „1-szy Maj“ audycja dla młodzieży, 16.35 fragmenty najnowszego filmu amerykańskiego „W centralnym parku“, 17.00 podwieczorek przy mikrofonie, 18.20 reportaż dźwiękowy, 18.45 „Listy Chopina“, 19.30 dziennik, 20.00 polska kapela ludowa, 20.50 „10 minut poezji“, 21.00 audycja dla Polaków zagr., 21.10 „Romeo i Julia“, 22.00 uśmiech z Poznania, 22.15 muzyka taneczna, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.25 program na jutro, 23.35 skrzynka poszukiwania, 23.55 Hymn.

Czwartek, 2 bm. Godz. 5.57 sygnał czasu i pieśń 6.05 audycja muzyczna, 6.10 audycja muzyczna, 6.45 dziennik, 7.10 gimnastyka poranna, 7.20 audycja muzyczna, 7.45 dziennik, 7.50 muzyka lekka, 8.45 skrzynka poszukiwania, 12.20 pieśni, 12.50 stulecie urodzin Henryka Sienkiewicza, 13.00 audycja szkolna, 14.00 dziennik, 16.00 audycja słowno-muzyczna, 16.55 reportaż, 17.10

pierwszej radiostacji Polskiego Radia, w ramach której Dyrekcja Naczelna P. R. wyraziła swe uznanie i podziękowanie 17-tu najstarszym pracownikom Polskiego Radia.

W drugiej części audycji odbył się koncert.

Tylko uczniowie licealni

W związku z niewłaściwą interpretacją zarządzenia w sprawie uprawnień uczniów szkół nauczycielskich do kart I kategorii - Min. Aproprowizacji i Handlu wyjaśnia, że uprawnienia te przysługują młodzieży zakładów kształcenia nauczycieli tylko w stopniu licealnym.

„Mozaika muzyczna“, 17.55 wędrowka z mikrofonem, 18.10 „Karłowicz i Tetmajer“, 18.30 nauka przy głośniku, 19.00 „Sonaty Beethovena“, 19.30 dziennik, 20.00 „Wspomnienia z sali koncertowej“, 20.45 „Trzecie powstanie“, 21.00 audycja dla Polaków zagr., 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 „Pokrzywy nad Brdą“, 22.15 orkiestra taneczna, 23.10 ostatnie wiadomości, 23.25 program na jutro, 23.35 skrzynka poszukiwania, 23.55 Hymn.

Program Tygodnia

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Tygodnia Ziem Odzyskanych, na którym definitywnie ustalono lokalny program uroczystości.

Rozpoczną się one w Olsztynie dnia 2 maja o godz. 12-iej przemówieniem ob. wojewody dr. Z. Robla, które będzie nadane w ramach lokalnego programu Polskiego Radia, oraz zebraniem pracowników w poszczególnych instytucjach, o czym piszemy oddzielnie.

5-go maja, w niedzielę, program przewiduje zbiórkę uliczną na cele Związku oraz koncert ludowy.

7-go maja Oddział Wojewódzki Zw. Zach. zorganizuje odczyt publiczny, zaś 9-go maja nastąpi zakończenie „Tygodnia Ziem Odzyskanych“ według programu, który później zostanie ogłoszony. (per)

KAZDY POLAK członkiem Polskiego Związku Zachodniego

Zapisy przyjmuje:
P. Z. Z. Olsztyn, ul. Stalina 32

Okrety na dnie morza

Departament marynarki St. Zjednoczonych podaje, że w drugiej wojnie światowej zostało zniszczonych 1272 okręty. Poddało się 205 statków niemieckich i 49 włoskich.

W ogólnej liczbie zniszczonych statków było: 994 łodzi podwodnych niemieckich i 117 włoskich. Z tej liczby 217 podwodnych łodzi niemieckich i 17 włoskich zostało zatopionych przez własne załogi po kapitulacji. (SAP)

Przegląd prasy

Zbieramy książki

W całej Polsce rozpoczynamy zbiórkę książek dla bibliotek szkolnych i publicznych.

Zbiórka ta winna być podjęta w najszerszej skali, by w ten sposób złagodzić głód polskiego słowa w dziedzinie najbardziej zniszczonej przez okupantów, w dziedzinie piśmiennictwa.

„Kurier Codzienny“ apeluje:

„Książka jest potrzebna masom szczególnie potrzebna jest młodzieży. Stan naszych bibliotek jest katastrofalny. Książek brak, a zwłaszcza brak książek dobrych. Książki musimy mieć w naszych bibliotekach, dostępnych dla społeczeństwa.

Wiemy doskonale, że olbrzymia większość księgozbiorów prywatnych uległa spaleni i zniszczeniu. Ale wiemy także, że trochę książek w domach prywatnych ocalało i że nie wszędzie są one czytane. Ze w wielu wypadkach stanowią tylko dekorację półek, czy szaf bibliotecznych. Wreszcie w każdym niemal domu polskim znajdzie się choćby jedna książka, która bez szkody dla tego domu mogłaby być innym pożytecznym przedmiotem.

Co więcej, społeczeństwo się tych książek domaga.

Kto nie jest jeszcze przekonany o konieczności tej książkowej zbiórki niech poświęci godzinke czasu i przejdzie się po bibliotekach publicznych i szkolnych.

I wtedy może, zrozumie powagę sprawy.

Niepopularna „zbiórka“ nie wywołuje już tak przykrych. Spełnił swój obowiązek“.

3 Maja

1791 r. — 1946 r.

R O D A C Y !

Repatrianci Jada

Przez st. Korszyn przeszedł i został skierowany do Węgoborka transport repatriantów z Bezdán (Nr. 7) w składzie 48 wagonów.

Przyjechało 438 osób, przywożąc 40 koni, 88 krów, 103 owce, 64 świni.

Przez st. Korszyn przeszedł i został skierowany do Elku transport repatriantów z Szumska (Nr. 4) w składzie 50 wagonów.

Przyjechało 357 osób, przywożąc 43 konie, 58 krów, 82 owce, 69 świń.

Otwarcie Państw. Warszt. Mechanicznych

Wczoraj odbyła się uroczystość poświęcenia Państwowych Warsztatów Mechanicznych przy ul. E. Plater 5/6, które wykonały remont olsztyńskich wozów tramwajowych.

Wczorajsza uroczystość uruchomienia trakcji tramwajowej (patrz str. 4-ta) była zarazem tytułem w pełni zasłużonego zadowolenia dla robotników i inżynierów P.W.M.

Na Fundusz Społeczny Ziemi Odzyskanych

W niedzielę, 5 bm. odbędzie się zbiórka publiczna na Fundusz Społeczny Ziemi Odzyskanych.

Doniosły cel przeprowadzanej akcji zbiórkowej, winien zachęcić społeczeństwo do jak najofiarniejszego jej poparcia.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 20 „Droga do źródeł“.

Kino „Polonia“

„Grzesznicy bez winy“

Kino „Mazur“

Film polski „Strachy“.

Od 155 lat — polska Konstytucja uchwalona w dniu 3 Maja 1791 r. — stanowi najchwalebniejszy dokument historyczny bogactwa Duszy Narodu Polskiego — który dumnie wkroczył na cierniowy szlak walki ze wstecznymi siłami egoizmu ludzkiego i zwycięsko przetrwał najokrutniejszą w dziejach narodu martyrologię niewoli, powstania i wojen!

RÓDACY! Oto powody — dla których w dniu 3 Maja br. najuroczystej uczymy ofiarność i bohaterstwo pracującego ludu polskiego w jego zwycięskiej walce o wolność, równość, braterstwo, honor i niepodległość.

Udekorujmy flagami i zielenią nasze domostwa, a więc cały Olsztyn obłeczmy w dniu tym w godowe szaty.

Obywatelski Komitet Obchodu Uroczystości 3 Maja uchwalił następujący program:

O godz. 9.00 — Uroczysta Msza św. w kościele katedralnym.

O godz. 11.00 — Akademia w auli gimnazjum przy ul. Mickiewicza 4.

O godz. 20.00 — Galowe przedstawienie premierowe sztuki St. Wyspiańskiego „Wesele“, poprzedzone przemówieniem obywatela wojewody dra Z. Robla i odegraniem Hymnu Narodowego.

W dniu 3 Maja w olsztyńskich kinach „Polonia“ i „Mazur“ odbędą się bezpłatne spektakle od godziny 14 do 16-ej.

ZAKŁADU PRZEMYSŁOWE „WEO“

Olsztyn, Artyleryjska 2

poszukują:

Kierownika fabryki przetworów rybnych oraz kierownika wędzarni

Potrzebni są również rybacy

Wstęp na uroczystą Akademię i do kin tylko na podstawie bezpłatnych biletów wejścia, które dostarczą swym członkom poszczególne organizacje.

O zabawach i imprezach sportowych w dniu 3 Maja br. informują szczegółowo osobne zawiadomienia.

Nie szczędźmy ofiar pieniężnych — bowiem kwesta organizowana w dniu 3 Maja br. przeznaczona jest w ramach „Dni Oświaty“ na Biblioteki Powszechnie.

Obywatelski Komitet Obchodu Uroczystości 3 Maja.

O pomnik na polach Grunwaldu Uchwała Wojewodzkiej Rady Narodowej

Porządek dzienny poniedziałkowego posiedzenia Wojew. Rady Narodowej obejmował całokształt wszystkich ważniejszych zagadnień naszego województwa, a dyskusja rozszerzyła bardziej jeszcze ramy omawianych spraw.

Posiedzenie otworzył prezes ob. Dura, podając do wiadomości zebranych, że na skutek zalecenia K.R.N. Prezydium WRN wnosi o powołanie do Rady dwu przedstawicieli Obyw. Ligi Kobiet w osobach ob. I. Białobłockiej i ob. J. Ingłotowej, co też plenum jednogłośnie uchwaliło.

Do sprawozdania Prezydium WRN obszerna i ciekawa dyskusja wywiązała się na tle następnego, będącego na porządku dziennym, zagadnienia zwrotu poprzednim właścicielom — Warmiakom i Mazurom — gospodarstw, nadanych swego czasu osiedlencom. W sprawie tej miejscowe władze administracyjne oczekują zasadniczych zarządzeń władz centralnych.

Obszerne sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Odbudowy wygłosił ob. Staron, po czym ob. Porycki złożył sprawozdanie z ramienia Komisji Kulturalno-Oświatowej.

Referat, wyczerpujący wszystkie działy administracji wojewódzkiej, wygłosił wojewoda warmijsko-ma-

zurski ob. dr. Robel.

Szczegółowe streszczenie tych sprawozdań i odbytej na ich marginesie dyskusji podamy w najbliższych numerach naszego pisma.

Pomnik grunwaldzki

W tej krótkiej relacji z przebiegu posiedzenia W. Rady Nar. nie możemy pominąć wniosku, złożonego plenum przez ob. wojewodę, który wystąpił z projektem powołania Komitetu Budowy Pomnika na polu pamiętnej bitwy pod Grunwaldem.

Pomnik ten w myśl założen projektodawcy ma być widomym symbolem dwu zwycięstw nad wrogiem — sprzed pięciuset z górą laty i w ostatniej wojnie światowej, która ostatecznie przesądziła losy tej ziemi na naszą korzyść.

WRN na wniosek prezesa ob. Dury jednogłośnie uchwaliła przekazać tę sprawę Komisji i upoważnić Prezydium do powołania Komitetu w terminie kilku dni najbliższych. (El)

Obwieszczenie

Starostwo Grodzkie podaje do wiadomości, że wypłata zasiłków pieniężnych dla rodzin wojskowych i zdemobilizowanych za miesiące zaległe i bieżące, do m-ca marca włącznie, oraz zasiłków nie podjętych podczas wypłaty w m-cu kwietniu, odbędzie się w Ratuszu, pokój 70, w następujących terminach i kolejności:

Dn. 6 V nazwiska na literę A, B, C, D,
„ 7 V „ „ „ E, F, G, H,
„ 8.V „ „ „ I, J, K, L, L,
„ 9 V „ „ „ M, N, O, P,
„ 10.V „ „ „ R, S, T,
„ 11.V „ „ „ U, W, Z.

Jednocześnie przypomina się wszystkim zainteresowanym, że zaświadczenia jednostek wojskowych mają być przedkładane każdomiesięcznie przy ponawianiu rejestracji zgłoszenia, które odbywają się w dniach od 1 do 5 każdego miesiąca, jeżeli na złożonym już zaświadczeniu nie był oznaczony termin ważności.

Niezłożenie takiego zaświadczenia w terminie pociąga za sobą przerwanie wypłaty zasiłku pieniężnego, wraz z utratą wszelkich innych świadczeń, przysługujących uprawnionym z tego tytułu.

(611) Starosta Grodzki.

Przybory szewskie **KAMASZNIK** Olsztyn, Ratuszowa 7

Jutro, z powodu dzisiejszego Świeta 1-go Maja, „Wiadomości Mazurskie“ nie ukaza się.

Następny numer wyjdzie dnia 3-go Maja.

Sztuczne wylęgarnie drobiu czynnikami odbudowy gospodarki hodowlanej

Jednym z poważnych osiągnięć Oddziału Mleczarsko-Jajczarskiego przy olsztyńskim Oddziale „Społem“ jest uruchomienie Centrali Wylęgowej. Rzeczowych informacji na ten temat udziela mi ob. Zofia Kiedrzyńska, niestrudzona w pracy i żywo przejęta zagadnieniem sztucznego powoływania do życia uroczych ptasich istot.

Centrala Wylęgowa, mieszcząca się przy ul. Pieniężnego 19 — objaśnia ob. Kiedrzyńska — czynna jest od dnia 6 marca. Trudności mieliśmy ogromne, bo trzeba było improwizować, tworzyć z niczego, walczyć o każdą drobnostkę. Mimo to zmontowaliśmy 3 inkubatory po 3.500 jaj każdy i jeden inkubator na 6.000 jaj.

Zyciodajna magia. Patrzę na aparaty, mające kształt wielkich skrzyń z szeregiem szuflad, poukładanych równolegle, w jednokowej od siebie odległości. Nachylenie tych szuflad, z zawartością setek i tysięcy jaj, ulega stałym zmianom. Automatyczne regulatory rtęciowe utrzymują równomierną temperaturę, której obniżkę sygnalizują

lampy, umieszczone na wierzchu inkubatora.

Obok lamp znajdują się inne urządzenia, żywo przypominające wnętrze aparatu radiowego. Ich tajemnicy nie potrafiłem zgłębić. Jest to magia, magia uroczą, tworząca życie.

W tej chwili odbywa się wyklucie, Setki złotych kurcząt wydobywają się z wnętrza ciemnych, dusznych i niewygodnych na światło dzienne. Malenkie dzióbki pracują zawzięcie, uderzając w twardą skorupę, dziwnie jakos oporną, mocną jak skała.

Mimo to widać efekty pracy cierpliwej i nużącej. Całe szeregi kurcząt wędrują do odpowiednio umieszczonych pomieszczeń, w których stała temperatura musi dochodzić do 35 stopni, aż do chwili zabrania ich przez odbiorców.

Za mało jaj wylęgowych. Pytam o dane liczbowe. Zestawienie ich jest nader ciekawe. Dotychczas, to znaczy od dnia 6 marca, wylęgło się 3586 sztuk kurcząt. Nie jest to cyfra mała, tym bardziej, że np. w okręgu pomorskim osiągnięto zaledwie 2000 sztuk. W maju wylęg dojdzie

do 20.000 sztuk. Działalność Centrali przewidziana jest aż do lipca.

Rozmiary jednak tej działalności zależne będą w dużej mierze od zakupu jaj wylęgowych w województwach centralnych. Ograniczenia dowozowe paraliżują pracę Centrali. Zawiodły również wszelkie dostawy z zagranicy. W rezultacie trzeba było oprzeć się o własny spryt i własne pomysły w zdobyciu odpowiednich ilości jaj.

O własnych siłach. Centrala wylęgowa powstała bez jakiegokolwiek pomocy z zewnątrz. Jest to fakt zasługujący na uznanie. Dzięki indywidualnej inicjatywie, podniesie się pogłowie drobiu w województwie, co na odcinku gospodarczym nie jest bez znaczenia. Kwestia hodowlana powoli wkracza zaczyna na właściwe tory. Znajduje to zrozumienie u władz państwowych, popierających usilnie hodowlę drobiu. W odniesieniu do naszego województwa, pomoc państwowa wyraża się w formie subwencji Ministerstwa Rolnictwa, udzielanej Warmiakom, Mazurom i osiedlencom. Z. M.

Realnym osiągnięciem uczcił Olsztyn dzisiejsze święto ludu pracującego

W dniu wczorajszym nastąpiło uroczyste otwarcie ruchu na pierwszej linii tramwajowej w Olsztynie, przebiegającej od Dworca Głównego przez śródmieście do jeziora Długiego.

Wkrótce po godzinie 17-ej na placu Wolności zatrzymały się dwa wozy motorowe z przyczepkami, lśniąco świeżą żywą barwą lakierów, umajone

girlandami zieleni. Cały plac wypełnił się setkami obywateli Olsztyna, żywo i z entuzjazmem komentujących fakt uruchomienia tramwajów.

Z Ratusza wyszło się grono zaproszonych gości. Na wszystkich twarzach malował się radosny nastrój.

Tuż przed pustymi jeszcze wozami utworzyło się koło gości, wśród których zauważyliśmy wojewodę dr. Z. Robla, dowódcę 15-tej dyw. gen. Kontryna, oraz licznych przedstawicieli instytucji i urzędów, organizacji i zw. zawodowych, stronnictw politycznych i duchowieństwa.

Krótkie, rzeczowe przemówienie, pełne wiary w dalsze osiągnięcia pracy polskiej na tej ziemi, wygłosił prezydent miasta ob. Pałucki. Z kolei zabrał głos ob. wojewoda, podkreślając symboliczny fakt, że robotnicy i inżynierowie polscy w Olsztynie uczcili dzień 1-go Maja, Święto Ludu Pracującego, realnym osiągnięciem w dziele odbudowy.

Po dokonaniu aktu poświęcenia wozów przez ks. kanclerza Kobyleckiego, oraz po przecięciu symbolicznej wstęgi goście wypełnili oba tramwaje, które wśród entuzjastycznych okrzyków zgromadzonej publiczności ruszyły w kierunku jeziora Długiego.

Na całej trasie chodniki wypełnione były publicznością, która witała pierwsze po wojnie tramwaje w Olsztynie radosnymi okrzykami, wymachując chusteczkami i czapkami.

Po krótkim postoju na końcowym przystanku nad jeziorem Długim, gdzie tramwaje powitane zostały entuzjastycznie przez liczny zastęp harcerek, goście odjechali z powrotem do śródmieścia.

Oficjalna część uroczystości została zakończona. Od tej chwili tramwaje rozpoczynają swoją normalną, codzienną pracę dla dobra ludności polskiego Olsztyna. (m)

Bardzo cenię prawdziwą sztukę. Szczególnie jednak imponuje mi rzeźba, albo raczej — płaskorzeźba. Już ludy dzikie stosowały płaskorzeźbę w celach ornamentacyjno-dekoracyjnych. Np.: Niemcy ozdabiali ściany swoich domów rozrzucającymi scenkami, pełnymi germańskiej idylli i barbarzyńskiego wdzięku.

Ze wzruszeniem obserwuję co dnia mury pewnej narożnej kamienicy na Jagiellońskiej. Więc nie tylko ja cenię piękno. Płaskorzeźby, przedstawiające życie pobożnego i pokój miłującego ludu niemieckiego, przetrwały wojnę i nadal zdobią fronton owego domu.

Wielu ludzi o instynktach prymitywnych, nie wiedzących nic o sztuce, gorszy się naprawdę na widok maszerujących chłopiat z Hitler-Jugend lub marsowej postaci dzielnego wojaka Kurta czy Horsta i z odrazą odwraca się od jurnych młodzieńców z Arbeitsdienstu.

Niektórzy z przechodniów złorzeczą, bodajże, nieprzyzwoicie nie tylko pod adresem płaskorzeźby, która na swoje szczęście tkwi dość wysoko.

Kalasanty Kiszka, którego spytałem o zdanie, nie dostrzega wprawdzie piękna w pruskiej sztuce zdobniczej, ale twierdzi, że „wzmiankowany lanszalt“ za drogową służbę mu służy i do domu pewnie prowadzi.

— Święta przeszli religijnie, jak się patrzy, i o wiele by tego szkopa w żelaznym garnku na murze nie było, nie mogię powiedzieć, czy nie utuloną małżonkę bym zdrowy uścił skał.

Wracałem, panie szanowny, od znajomszczaka, którego czasowo szabrem się trudni i względem święconego tradycyjny szacunek ma, jak rzadko. Pokiełbasilo mi się we łbie, że to pić mało nie mogię i ciut-ciut, a bezdomny lepatrant byłbym, bo zamieszkiwanej ulicy znaleźć nie mogłem.

Wtenczas szkopów na ten murku przyuważyłem i zaraz rozjaśniło mi się, że za róg moje prawo posuwać, jeśli na ten przykład dom rodzinny pragnę ujrzeć.

Faktycznie obrazki mnie wyratowały i na ognisko domowe przywiedli.

Nie wiem, kto ma rację: Kalasanty Kiszka, przechodnie, czy nasi mecenasi sztuki. Płaskorzeźby, rzecz możnoby interesujące. *Dzik*

OGŁOSZENIA

DROBNE

„RYBAK“ sieci — haczyki — sznury — buty gumowe. — Poczta — Gdynia, Świętojańska 47. (568-5)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie rejestracji wydane przez RKU Ostród na nazwisko Pętes Bronisław urodz. 16/VIII 1917 r. w Brodach wojew. Tarnopolskie. (597-1)

ZAKŁAD OGRODNICZY w Nikielkowie pod Olsztynem sprzedaje flance i rozsady wszelkich warzyw. Kwitnące lewkonie, petunie itd. na zamówienie. Sprzedaż odbywa się w Olsztynie ul. Mazurska (Przemysłowa) 14 m. 2, wtorki, czwartki i soboty. (598-1)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną RKU Płońsk przerejestrowaną na RKU Olsztyn, na imię Piotrowski Władysław, zamieszkały w Testimen, gm. Lutry, pow. rezelskiego. (600-1)

DYREKCJA LASÓW Państwowych w Olsztynie, Aleja Wojska Polskiego 13, poszukuje od natychmiast buchalterów, rachmistrzów, siły biurowe oraz fachowców drzewnych do Przemysłu Drzewnego. (601-1)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego wydane przez gminę Dywity Nr. 7410 na nazwisko Tam Monika, zamieszkała w Starym Wartemborku. (602)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną wydaną przez PUR Wilno na nazwisko Zdanowicz Stanisław, urodz. 15/7 1920 r. w Wilnie. (603)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego, wydane przez gminę Klebark Wielki na nazwisko Kijewska Elżbieta. (604)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego wydane przez gminę Butryny na nazwisko Burdeńska Franciszka, zamieszkała w Jaśniewie. (605)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną Nr. 492, wydaną przez RKU Olsztyn, na nazwisko Pięta Jan, urodz. 3/1 1919 r. w Równem, woj. Wołyńskie. (606)

OGŁOSZENIE. Potrzebujemy pierwszorzędnego tokarza, elektrykarza i gisera na roboty samochodowe. Warunki dobre. Zgłaszać się. Wojewódzka Akcja Siewna w Olsztynie, ul. Racławicka 1. (607-2)

UNIEWAZNIAM skradzione tymczasowe zaświadczenie o przynależności do narodowości polskiej, wydane przez gm. Gieczwałd na nazwisko Melier Marta. (608)

UNIEWAZNIAM zgubioną w Luczanach kartę ewakuacyjną i kartę RKU Rastembork, wydane na nazwisko Modrzejewskiego Ryszarda ur. 27/1 1918 r. (610)

UNIEWAZNIAM zagubione tymczasowe zaświadczenia pochodzenia polskiego, wydane przez Starostwo powiatowe Olsztyn na nazwiska: Baczewski August, Franciszek Erika, Kowalewski Józef, Augusta, Wylegowska Agata, Orłowska Anna, Jakób, Rychter Jan, Wilhelmina, Hilda, Ciecierski Józef, Popławska Adelajda. (612)

Sport

WARSZAWA — OLSZTYN

W dniu 3 maja na Stadionie Miejskim w parku (Al. W. Polskiego) zostanie rozegrane międzymiastowe spotkanie Olsztyn—Warszawa.

Skład reprezentacji Olsztyna został już zestawiony. Barw naszych bronić będą: Tatkiewicz (Sp), Morus (KKS), Białowąs (Sp), Prusik (Sp), Szydlik (Sp), Andrzejczak (HKS), Bryłka (Pocisk), Gniadek (HKS), Biernat (ZZK), Siwek (KKS), Chrzanowski (Sp).

Początek meczu o godz. 16.

Pierwsze rozgrywki o mistrzostwo okręgu w piłce nożnej nie przyniosły naogół sensacji poza porażką Pocisku w meczu z Warmią.

Robiący szybkie postępy milicjanci pokonali wojskowych 3:1, zupełnie zasłużenie.

Drużyny prowincjonalne nie były równorzędnym przeciwnikiem dla klubów olsztyńskich. Jedynie renowana jedenastka ZZK z Ostróda osiągnęła wysokocyfrowe zwycięstwo nad HKS z Morąga w stosunku 12:0. Debiutująca drużyna olsztyńskiego Zryw pokonała po zaciętej walce

Spolem ze Szczytna 4:3 (1:1). Goście mieli więcej gry i na porażkę nie zasłużyli.

HKS (Ol.) zwyciężył ambitny zespół Spolem z Licbarka 10:0 (4:0).

Na wyróżnienie zasługuje wspaniały bramkarz Licbarka, który uratował swą drużynę przed znacznie wyższą przegraną.

Kolejarze zademonstrowali niezłą technikę i na tle słabego przeciwnika wypadli korzystnie.

Spolem (Ol.) zdobyło pierwsze punkty walcoverem z powodu niestawienia się WKS 11 p. p. W spotkaniu towarzyskim wojskowi przegrali w wysokim stosunku 1:11 (1:5).

W Ostródzie miejscowy WKS pokonał olsztyńską Granicę 4:1.

Po meczach niedzielnych tabelka mistrzowska przedstawia się następująco:

W grupie I: 1) KKS (Ol.), 2) Spolem (O), 3) Zryw (O), 4) Spolem (Szc.), 5) Spolem (Licb.).

W grupie II: 1) ZZK (Ostr.), 2) WKS (Ostr.), 3) Warmia (Ol.), 4) Pocisk (Ol.), 5) Granica (Ol.), 6) KKS (M)

Arniewo ma straż pożarną

W Arniewie, gm. Zalewo, pow. Morąg, obchodziło miejscowe społeczeństwo podniosłe uroczystości poświęcenia i oddania do użytku kościoła katolickiego, oraz poświęcenie sprzętu strażackiego.

Uroczystości odbyły się przy udziale starosty ob. Kaszyńskiego, przedstawicieli władz, związków i organizacji. Obrzędu poświęcenia dokonał ks. Muzyka z Morąga.

Na program uroczystości złożyły

się ponadto pokazy strażackie i akademie okolicznościowa.

W przemówieniach wyrażono uznanie dla żywotności społeczeństwa arniewskiego i zwrócono się z gorącym apelem do dalszej pracy nad odbudową Ziemi Odzyskanych.

Wypada podkreślić dziarską postawę i sprawność Ochotniczej Straży Pożarnej w Arniewie, pod komendą ob. Dulemby. (jt)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski. Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spolem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kółportalskich. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.